

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Petru Ursache,
Judecători Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Ghenadie Nicolaev,
Elena Covalenco,

cu participarea:

procurorului Nicolae Suvac,
inculpatei Andronachi Lilia,
avocatului Covaliov Natalia,
succesorul
părții vătămate Nagomir Angela,

a judecat în ședință publică a recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală privind inculpata

*Andronachi Lilia Anatolie, născută la
15 iulie 1992, originară și locuitoare a mun.
Chișinău, str. Bulgară 107, ap.4, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>22 mai – 11 decembrie 2012,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>26 ianuarie – 20 februarie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>26 iunie – 01 octombrie 2013.</i>

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Inculpata și avocatul a optat pentru respingerea recursului.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012, Andronachi Lilia a fost condamnată în baza art. 264 alin. (3) lit. b), 79 Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică 10.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 07 decembrie 2011, ora 10.30, inculpata Andronachi Lilia, conducând automobilul de model "Toyota Yaris", cu n/î CPE 403, se deplasa pe str. Ion Doncev, mun. Chișinău spre str. Pruncul și, ajungând la intersecție cu str. Zamfir Arbore, deplasându-se în condiții climaterice nefavorabile - timp de iarnă, carosabil umed și lunecos, timp posomorit, vizibilitate redusă, n-a manifestat atenție sporită la circulație, n-a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și modului de conducere a vehiculului, n-a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, n-a luat în considerație starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților împotriva accidentelor și consecințelor acestora pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum care iar garantează securitatea circulației și n-a cedat trecerea vehiculului care se apropie de intersecție din dreapta, indiferent de direcția de deplasare ulterioară a acestuia, prin ce a încălcat cerințele art. 3 RCR, potrivit cărora: „Participanții la trafic sînt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației, care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente", cerințele art. 4 RCR, potrivit cărora: „Orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia", cerințele art. 45 a-1 RCR, potrivit cărora: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. (2) În cazul în care limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului", cerințele art. 59 alin. (4) RCR, potrivit cărora: "4) La intersecția drumurilor de semnificare echivalentă, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care se apropie de intersecție din dreapta, indiferent de direcția de deplasare ulterioară a acestora." și cerințele art. 22, alin. 4) din Legea nr. I XVI, din 07.06.2007, privind siguranța traficului rutier, potrivit căruia: „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic", iar ca urmare, intrând în intersecția menționată fără să se asigure a comis tamponarea automobilului de model „Școada Octavia”, cu n/î CPJ 462, condus de șoferul Carauș Vasile, care se deplasa pe str. Zamfir Arbore, mun. Chișinău spre str. Ion Doncev, după care, pierzând controlul asupra unității de transport a ieșit pe banda de circulație cu sens opus, unde a comis tamponarea pietonului Bîlea Carolina, care mergea pe marginea străzii Ion Doncev, mun. Chișinău, cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2283

din 28.02.2012, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora a victima decedat.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit.b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont că inculpata nu are antecedente penale, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune din imprudență, este caracterizată pozitiv, s-a căit sincer de cele comise, a acordat ajutor după comiterea accidentului, a restituit benevol prejudiciul material și moral rudelor decedatei, că reprezentantul legal al părții vătămate a solicitat de a fi iertată inculpata.

Circumstanțele agravante instanța nu a stabilit.

Instanța a concluzionat că, ținând cont de toate aceste circumstanțe ale cazului dat care micșorează esențial gravitatea faptei și a circumstanțelor ei, este rațional, posibil și echitabil de a aplica față de inculpată pedeapsa penală mai blândă, de altă categorie, potrivit art. 79 Cod penal.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Apelantul a invocat că instanța de fond nu a luat în considerație că inculpata a comis o infracțiune gravă, în consecința căreia a decedat o persoană de 21 ani și, aplicând prevederile art. 79 Cod penal, eronat a conchis asupra prezenței circumstanțelor excepționale și nu a stabilit o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatei, nefiind atinsă restabilirea echității sociale, în conformitate cu stipulările art. 61 și 75 Cod penal.

Inculpatei urmează a-i fi aplicată o pedeapsă mai aspră, deoarece în prezent se comit cu frecvență sporită infracțiuni similare, în urma cărora pătinesc pietonii, astfel se majorează gradul prejudiciabil a acestora și rezonanța lor socială.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit ordinei stabilite pentru prima instanță.

Inculpatei Andronachi Lilia, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a specificat că copul legii penale constă în corectarea și reeducarea condamnaților. Deci, ținând cont de faptul că inculpata a comis pentru prima dată o asemenea infracțiune, de specificul infracțiunii comise, considerente ce concluzionează că aplicarea pedepsei cu privarea de libertate în asemenea caz nu este rațională și necesară, cu atât mai mult că inculpata și-a recunoscut vina, sincer s-a căit de cele comise, este caracterizată pozitiv, a săvârșit pentru prima oară o

infracțiune, a contribuit la descoperirea infracțiunii, a reparat benevol prejudiciul cauzat în urma acțiunilor sale infracționale, reprezentantul victimei Nagomir A. declarând în că nu are pretenții față de inculpată și că a iertat-o, nedorind pedepsirea aspră.

De asemenea, potrivit schemei accidentului rutier întocmit de inspectorul poliției rutiere, victima se deplasa pe carosabil și nu pe trotuar, astfel punându-și personal viața în pericol, inculpata deplasându-se cu 30-40 km/oră, ceea ce demonstrează faptul că nu este o persoană iresponsabilă.

În speță, prevalează circumstanțele atenuante, cele agravante lipsind, concluzia instanței de fond cu privire la aplicarea art. 79 CP este una fondată.

Dat fiind că, potrivit art. 61 Cod penal, conform căruia pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, instanța de apel a concluzionat că inculpatei urmează să-i fie mărit cuantumul pedepsei principale și complimentare pînă la 1000 unități convenționale de amendă, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de trei ani, mai ales că în prezent se comit cu frecvență sporită infracțiuni similare și că a survenit decesul unei persoane.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi și a pronunțat o decizie neîntemeiată, motivată inadecvat partea individualizării pedepsei, greșit interpretată și aplicînd prevederile art. 75 și 79 Cod penal.

Or, infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației, încălcare ce s-a soldat cu decesul unei persoane, săvârșită de către inculpată, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligația impusă fiecărui conducător de transport, care este un mijloc de pericol sporit pentru sănătatea și viața nu numai a șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

Circumstanțele indicate în decizia instanței de apel nicidecum nu sînt excepționale care ar determina aplicarea art. 79 Cod penal, ci dimpotrivă sînt niște caracteristici ale inculpatei, împrejurări de fapt care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia, instanța limitîndu-se doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante în acțiunile inculpatei.

Instanța de apel nu s-a referit în decizie nici la prevederile art.7, 61,75,76 Cod penal.

Motivele invocate de către instanța de fond și preluate de instanța de apel în decizie, urmau a fi apreciate la justa valoare, fapt ce denotă că o asemenea decizie a instanței de apel este pripită și neîntemeiată și nu poate fi menținută, deoarece careva temei pentru aplicarea prevederilor art.79 Cod penal pe cauză lipsesc.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 61 alin. (2), 75 alin. (1), 79 Cod penal, art. 414 alin. (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Instanța de judecată poate aplica o pedeapsă mai blîndă, de altă categorie, doar ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept, care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de fond și cea de apel au sfidat aceste prescripții legale.

Or, în descriptivul sentinței și deciziei instanței de apel sunt specificate mai multe circumstanțe atenuante pentru inculpată dar nu se regăsesc împrejurări ale cauzei, nominalizate și definite la concret, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, ca fiind constatate și apreciate de instanța de judecată drept excepționale, care ar fi de natură să justifice aplicarea unei pedepse mai blînde, de altă categorie, decît cea prevăzută de sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - închisoare de la 3 la 7 ani (*pct. 2 și 4 din decizie*).

Pe lîngă aceasta, potrivit părții descriptive a deciziei contestate, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra motivelor invocate în apelul procurorului și reproduse în pct. 3 și 5 din prezenta decizie (*pct. 3, 4 și 5 din decizie*).

Prin urmare, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului și a adoptat o hotărîre, în latura pedepsei aplicate inculpatei, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, care, la rîndul său, este individualizată contrar prevederilor legale enunțate, deoarece este inadecvată și inechitabilă în raport cu gravitatea și consecințele infracțiunii comise, soldate cu decesul victimei, și insuficientă pentru restabilirea echității sociale, corectarea inculpatei, prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea ei, cît și a altor persoane.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor de drept specificate, comise de instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea și să adopte o hotărîre legală, și întemeiată.

6. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală în privința inculpatei Andronachi Lilia Anatolie și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședință publică la 29 octombrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

01 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte	Petru Ursache,
Judecători	Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Ghenadie Nicolaev, Elena Covalenco

cu participarea:

procurorului	Nicolae Suvac,
inculpatei	Andronachi Lilia,
avocatului	Covaliov Natalia,
succesorul	
părții vătămate	Nagomir Angela,

a judecat în ședință publică a recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentințe Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 11 decembrie 2012 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală privind inculpata

*Andronachi Lilia Anatolie, născută la
15 iulie 1992, originară și locuitoare a mun.
Chișinău, str. Bulgară 107, ap.4, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>22 mai – 11 decembrie 2012,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>26 ianuarie – 20 februarie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>26 iunie – 01 octombrie 2013.</i>

Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală,
Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, casează total decizia Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2013, în cauza penală în privința inculpatei Andronachi Lilia Anatolie și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată va fi pronunțată la 29 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Ghenadie Nicolaev

Elena Covalenco